

Rentmeesteren op wereldschaal

Twee keer per maand vergadert in Frankfurt de Raad van Bestuur van de Europese Centrale Bank. In de binnenring zitten dan de zes 'dagelijkse' bestuursleden alsmede de presidenten van de elf aangesloten nationale centrale banken. Achter de zeer gesloten deuren schuift verder een buitenring aan van adviseurs, met daarin een derde Nederlander, de directeur Monetaire Zaken van DNB. Henk Brouwer vergezelt 'onze' president Wellink naar Frankfurt en stuurt op het Frederiksplein het proces aan van de voorbereiding. Het nut van de nationale 'monetaire impuls' was al in DNB/Kwartaalbericht van maart 2000 uit de doeken gedaan. Wij wilden daarom graag praten over het 'transmissiemechanisme' voor het Nederlandse gedachtengoed. Maar zoals gebruikelijk stellen we eerst even de persoon van de geïnterviewde voor.

Wat opvalt in uw CV is dat u wat lang over uw middelbare school hebt gedaan, maar wel vlot bent afgestudeerd. Ja, dat is waar. In mijn HBS-tijd lag mijn aandacht meer op het terrein van het cabaret en het toneel dan op gedisciplineerd studeren. Ik ben geboren en getogen in Amsterdam-Zuid, ik kom uit de Sportstraat, vlak bij het Olympisch Stadion. Een keurige Patrimoniumbuurt. Mijn vader was kleermaker. Een hard leven: stukloon, keihard werken, twee opgroeiende, studerende zoons.

Bent u aan de VU gaan studeren omdat het geografisch dichtbij was of omdat het emotioneel dichtbij was? Beide. Ik kom uit een gereformeerd nest, mijn broer heeft ook aan de VU gestudeerd. Van oudsher stond het Kuyper-busje op de schoorsteen. Het was gewoon evident.

'Van oudsher stond het Kuyper-busje op de schoorsteen.'

U heeft de monetaire variant gedaan? Het heette toen nog algemene economie, het was nog geen specifieke monetaire variant, alhoewel ik wel werkcollege bij Visser heb gedaan. Hij was daar al heel jong medewerker en lector. Later is hij hoogleraar geworden. We komen elkaar nog steeds tegen.

Uw CV indiceert dat u een echte gouvernementeel ingestelde overheidsdienaar bent? Dat vind ik een groot woord, een gouvernementeel ingestelde overheidsdienaar. Ik heb wel altijd leuke uitdagingen gezocht en een breed werkkterrein met

brede afwegingsvraagstukken. En dan is werken bij de overheid absoluut fascinerend. Na mijn studie was het voor mij vrij vanzelfsprekend dat ik bij de overheid zou gaan werken. Ik zag toen een advertentie van Financiën die mij aansprak: algemeen financieel-economische politiek en het was evident dat ik zou solliciteren.

Dat was de tijd dat het bedrijfsleven 'vies' was. Dat had ik niet eens zo sterk, nooit gehad ook. Ik was in die tijd wel actief in de faculteitsvereniging. Nu was er ook een soort van kritische economen en ik ben eens op zo'n bijeenkomst geweest. Daar heb ik gezegd dat zij met hun voeten op tafel zaten te wachten tot de revolutie zou komen. Toen ben ik eruit gesmeten, letterlijk. Maar ik ben wel geëngageerd, in die zin dat de rol van de overheid in het maatschappelijk leven en de zorgfunctie van de overheid, de stabiliteitsfunctie die de overheid heeft, mij zeer aanspreekt. Daar wilde ik wel in werken.

Heeft u de VU-bezetting nog bewust meegemaakt? Ik heb heel even meegedaan. Bij de VU ging het om iets heel specifiek trouwens. Dat was het punt van hoe je nu kunt vragen aan bestuurders van faculteitsraden of universiteitsraden om de grondslag te onderschrijven, terwijl iedereen, heidenen, christenen, welkom is als student? Daar had die bezetting mee te maken.

Na acht jaar Financiën, verhuisde u naar BiZa. Ik herinner mij nog dat ik van vakantie terugkwam bij Financiën en bij minister Van der Stee moest komen. Die zei: 'by the way, jij gaat naar Binnenlandse Zaken'. Ik heb met Wiegel gesproken en die heeft gewoon iemand nodig, een sociaal-economisch adviseur, en tegelijkertijd iemand die de onderhandelingen met de bonden doet.

Bent u zelf onderhandelaar geweest?

Ja, dat is een vak apart. Toen ik vroeg of ik er zelf ook nog iets over mocht zeggen zei Van der Stee dat ik maar eens moest gaan praten met Wiegel. Dat klikte, dus ik ben inderdaad overgestapt. Ik heb toen onderhandelingen gedaan, met Bukman ook, maar vooral en veel intensiever met Pont daarna. We hebben toen inderdaad best deals kunnen maken. Hij zag ook wel in dat bijvoorbeeld het trendbeleid zijn langste tijd gehad had. Hij koos toen duidelijk een andere positie die een wat duurzamer karakter had.

Is in uw carrière Philips een 'vreemde zijsprong'?

Nee, dat was een logische stap. Ik gaf al aan dat ik het arbeidsvoorwaardenbeleid bij Binnenlandse Zaken heb gedaan, onderhandelingen ook, later naar Sociale Zaken als directeur-generaal arbeidsverhoudingen. Daar had ik heel veel contact met werkgevers en -nemers. Sociale Zaken was een beetje een werknemersdepartement en dat heb ik nooit begrepen. Ik zei altijd dat het het departement voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid was, dus dat het net zo belangrijk was om goede relaties te hebben met werkgevers- als met werknemersorganisaties. Dat heb ik toen ook opgebouwd. Het was een beetje een sjabloon: EZ zorgt voor de werkgevers, Sociale Zaken voor de werknemers, een heel merkwaardige situatie en heel onverstandig ook. We hebben geprobeerd om daar een einde aan te maken. Zo ben ik heel nauw betrokken geweest bij centraal afgesloten sociale akkoorden en daar had ik natuurlijk ook contact met spelers als Akzo, Philips, Hoogovens. Van het een kwam het ander. Ik werd lid van de directie Philips Nederland, maar dan met de portefeuille van onder andere sociaal beleid en arbeidsvoorwaardenonderhandelingen.

Toen u bij Philips zat, leek Den Haag toen niet erg stroperig en ambtelijk?

Het was toch niet echt een cultuurschok. Ik heb daar wel eens gezegd dat tussen overheid en overhead maar één letter verschil is.

In 1992 werd u Thesaurier-Generaal. Is dat voor een jonge econoom zo ongeveer de hoogste droom? Afgezien van President van de Nederlandsche Bank natuurlijk.

Of directeur Nederlandsche Bank, dat is ook heel mooi hoor.

'tussen overheid en overhead ... één letter verschil'

Bent u daarvoor gevraagd?

Ja, ik zat bij Philips en kreeg een telefoontje. Dat ging niet via een headhunter, maar via een hele goede kennis, een wederzijdse goede kennis van de toenmalige minister van Financiën Wim Kok en mij. Die

Curriculum Vitae

Hendrik Jan Brouwer (1946) rondde zijn doctoralexamen Algemene Economie af aan de Vrije Universiteit te Amsterdam in 1972. Na de vervulling van zijn militaire dienst werd hij economisch medewerker bij de directie Algemene Financiële en Economische Politiek van het ministerie van Financiën. Hij werd in 1980 plaatsvervangend Directeur-Generaal Overheidspersoneelsbeleid en adviseur van de Minister bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. Van 1984 tot 1989 was hij Directeur-Generaal voor Algemene Beleidsaangelegenheden bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In 1990 stapte hij over naar het bedrijfsleven: hij werd lid van de hoofddirectie van de Nederlandse Philipsbedrijven B.V. Na twee jaar keerde hij terug naar de overheid om Thesaurier-Generaal bij het ministerie van Financiën te worden. Sinds 1997 is hij Directeur bij de Nederlandsche Bank.

had als intermediair het eerste contactje gelegd met de vraag of er over te praten viel. Die jongensdroom komt dan toch boven.

Uw voorganger Cees Maas zei ons indertijd dat het voor een econoom de meest fascinerende functie is, maar ook een van de zwaarste banen in Den Haag?

Dat kun je zonder meer stellen. Het is zo breed, er is altijd wel ergens een brandje. Dat gaat van kredietverzekeren tot het omvallen van Vie d'Or als verzekeringsmaatschappij: macro, micro, meso. In Europa,

met het IMF, er is altijd wel ergens iets bijzonders aan de hand. Dat betekent dat je op alle plekken tegelijk moet zijn.

Kwam het gezinsleven erg in de knoei?

Ja, een beetje wel. Ik woonde toen in Leiden, dat was niet al te ver weg, maar het zijn tropenjaren. Achteraf blijkt dat die andere jaren daarna ook weer tropenjaren zijn, maar goed, zo gaat dat. Maar alhoewel de hectiek hier bij de Bank af en toe ook heerst, met een crisis in een land waardoor je onmiddellijk in actie moet komen, met alle contacten van dien, zit er toch meer een vast patroon in. Het is iets voorspelbaarder dan een thesaurierschap, je hebt hier wat minder met politiek te maken, het is minder wispelturig.

*'Korteweg is in de
financiële sfeer opgegroeid ...
Wellink op Financiën,
Maas en ik ook.'*

Spreekt u nog wel eens een van uw voorgangers?

Dat is een understatement! We zien elkaar zeer regelmatig. Wij eten elke drie maanden met elkaar. Daar hebben we een hele mooie formule voor, want ook de zittende Thesaurier zit daarbij. De formule is dat ieder op zijn beurt een keer de rekening van het diner betaalt, alleen de zittende Thesaurier hoeft nooit te betalen, want die wordt bekritiseerd op zijn beleid. Want zijn voorgangers deden het natuurlijk altijd beter.

Veel van uw voorgangers en uzelf ook zijn naar de financiële sector gegaan: Oort, Korteweg, Wellink, Maas, maar uw opvolger Oosterwijk niet.

Het heeft te maken met waar je bent opgegroeid. Korteweg is in de financiële sfeer opgegroeid, heel sterk ook in Rotterdam. Wellink is opgegroeid op Financiën, Maas en ik ook. Oosterwijk is opgegroeid bij Economische Zaken. Zo werken de dingen, dat je op de een of andere manier toch altijd weer terug gaat naar je interessesfeer.

U bent 54, u gaat niets anders meer doen?

Dat weet je nooit.

Geen probleem om hier de rit uit te zitten?

Geen enkel probleem.

Volgens het organigram van de Bank gaat u over vijf afdelingen. Ze zijn u natuurlijk allemaal even lief, maar voor het overleg in Frankfurt zullen de afdeling Monetair en economisch beleid (Meb) en Wetenschappelijk onderzoek en economie (Woe) de belangrijkste zijn. Als ik nu dat artikel in Kwartaalbericht van maart lees, dan denk ik: ze hebben ook wel alles bij elkaar gescharreld om de relevantie van het apparaat hier te etaleren, hoor.

Dat is mij niet opgevallen. Ten onrechte trouwens noemt u niet de 175 man sterke Afdeling Statistische Informatie en Rapportages, en de Afdeling Financiële markten, die met 50 mensen de geld en kapitaalmarktoperaties doen en er ook echt bij horen. Ik denk dat we gewoon hebben aangegeven waar we ons hier mee bezighouden, om daar transparant in te zijn. Alle taken die we voor de ECB uitoefenden, of het nu gaat om de statistische taak of de financiële markttaak. Dus beleggingen, de monetaire operaties die plaatsvinden in het kader van het monetair beleid, al die taken zijn volstrekt ongewijzigd gebleven. Er is één ding veranderd en dat is dat wij vroeger, in ieder geval formeel, als directie zelf het monetair beleid bepaalden in de zin van 'wat doe je met de rente en wanneer?'. Dat was gebaseerd op het wisselkoersbeleid, de koppeling aan de D-mark. Maar nu is de situatie dat de Governor, dus Wellink, in de voorbereidende comités, met mij en de collega's het monetair beleid voorbereidt en in de Governing Council heeft iedereen zijn eigen stem. Iedereen wordt geacht daar goed geprepareerd naar toe te gaan.

Jan-Cees van Lanschot verzuchtte dikwijls: grootbankiers gedragen zich alsof het IQ rechtevenredig toeneemt met de balanstelling. Jullie van DNB kunnen rekenen, schrijven en fantaseren wat je wilt, maar als de Banque de France of de Bundesbank een andere visie heeft, gaat die er wel doorheen.

Nee. Dat is een volstrekt misverstand. In de Governing Council, waar zeventien mensen bij elkaar zijn en praten over monetair beleid, gaat het om de argumenten. Dat is echt het enige wat telt.

Het gaat uiteindelijk toch altijd om macht?

Nee, dat is niet waar. Het is echt waar dat de cohesie in die Governing Council als het gaat om de vormgeving van monetair beleid, groot is, en gericht is op hoe de eurozone ervoor staat. En als je die analyse maakt, zie je ook dat Duitsland dertig procent in de eurozone heeft, maar dat zie je dan vanzelf wel in de cijfers tot uitdrukking komen. Er is geen enkele reden dat daar de macht van een land de doorslag zou geven. Het gaat erover hoe het economische, monetaire, inflatoire beeld in de eurozone eruit ziet. Wat u suggereert is absoluut niet waar. Dat vind ik ook de grote kracht van de ECB Governing Council zoals die zich onder leiding van Wim Duisenberg heeft ontwikkeld.

Is dát de relevantie van het eerste voorzitterschap?

Het lijkt me een goede stelling, ja. We weten allemaal dat de eerste stap de toon zet voor de rest en vanaf daar worden de spelregels bepaald en ontstaat er clubgevoel, dat is cruciaal. Degenen die later binnenkomen hebben zich daar dan aan te passen.

Wordt er gestemd in Frankfurt?

Ik geloof dat Duisenberg dat al een keer heeft gezegd: eigenlijk zelden of nooit.

Is het een Grote Jongensclub, zoals die oud-Thesauriers als ze gaan eten?

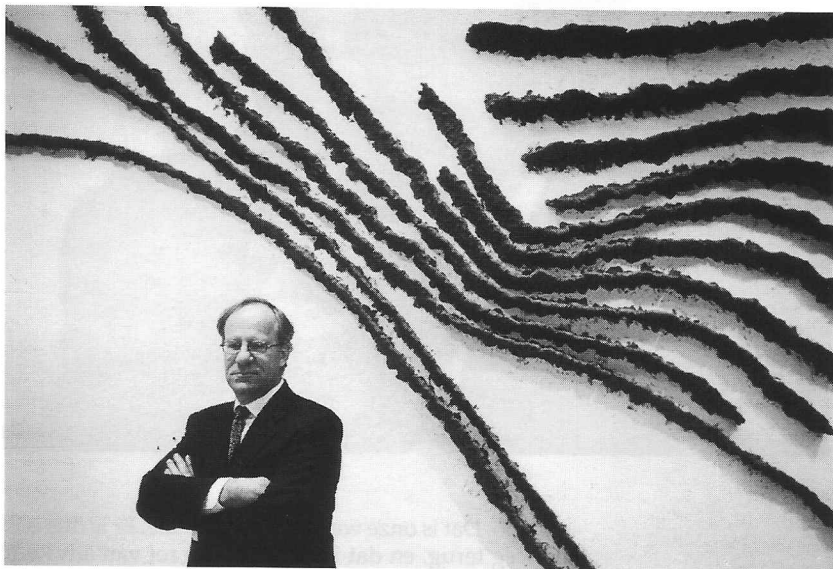
Nou, dat is een groot woord en daarvoor zijn de karakters ook wat te verschillend, denk ik. Kijk, die Thesauriers hebben allemaal exact hetzelfde meege maakt in hetzelfde land op hetzelfde ministerie, terwijl er nog wel cultuurverschil is tussen pakweg Finland en Italië.

Gaat het er diplomatiek aan toe?

Nou nee, dat kan ik ook niet zeggen. Als iemand denkt dat er een volstrekt verkeerd argument wordt gebruikt, dan wordt dat gezegd, met redenen omkleed, recht voor zijn raap. Het is ook heel wezenlijk dat dat gebeurt in zo'n groep. Het is fundamenteel anders dan bij een Ecofin, waar u denk ik wel gelijk heeft met het voorrecht van de groten.

Is er in die club van zeventien financieel-monetaire gedachtenovereenstemming?

Er is ontzettend veel gepraat, niet alleen toen we voor het eerst bij elkaar kwamen als ECB-Governing Council, maar ook natuurlijk in de hele fase daaraan voorafgaand. Eerst van het comité van gouverneurs, toen van de EMI. Er is alsmatig gepraat over 'hoe voer je een monetair beleid in termen van operaties?' Hoe gaan we dat in de toekomst doen? Wat is eigenlijk de filosofie van het monetair beleid? De strategie? Er is zoveel, zowel door de groep zelf als door de 'deputies' over gesproken, dat er gaandeweg een hele sterke eenheid in denken door is ontstaan.

Bedrijfseconomen denken van huis uit nogal lineair, terwijl algemene economen hebben geleerd circulair te denken.

Ja, ik zeg altijd: een algemeen econoom zou heel goed bedrijfseconomisch werk kunnen doen, maar andersom is heel moeilijk.

Monetair is nog weer een tandje meer. Vinden ze elkaar in de begeestering over de geldfuncties?

Ik ben met u eens dat dat weer een dimensie extra is, maar ik weet niet of de gemiddelde Governor begeesterd is door de geldfuncties als zodanig. Hij is begeesterd door de hele polymix. Hij heeft zijn primaire doelstelling: inflatiebestrijding en prijsstabiliteit. Maar hij is evenzeer bezeten van de gevolgen van de reële ontwikkelingen daarvoor als van de monetaire, hoezeer we ook weten dat inflatie op de lange termijn een monetair verschijnsel is.

Wat jullie hier doen is het verzamelen van gegevens, het bouwen van visies en het ventileren van beleidsaanbevelingen? Is dat om 'Frankfurt' te voeden of de consequenties van 'Frankfurt' te vertalen?

Ook in de nationale economie hebben wij twee functies. De ene is het vertalen van de keuzes die we doen in het maken van het monetaire beleid voor de Nederlandse situatie. We geven aan wat naar onze inschatting de consequenties voor het nationale beleid zouden moeten zijn van het hebben van een centraal monetair beleid dat natuurlijk niet per definitie past op de Nederlandse situatie. Maar als wij ons voorbereiden op de Frankfurt-vergaderingen gaat het om de Europese ruimte. Daar bereiden we ons op voor, gebruikmakend van alle statistieken die er zijn, zodat je goed beargumenteerd in de vergadering komt. Wat we kunnen inbrengen is bijvoorbeeld de ontwikkeling in assetprijzen in pakweg Nederland, Spanje, Portugal en Ierland, of bepaalde loontrends in de individuele landen waar je de know-how moet hebben hoe dat in het land zelf functioneert en hoe je ermee omgaat. Dat is heel nuttige informatie voor de besluitvorming in

de ECB. Dat is onze weg naar de ECB toe. Er is dus ook de weg terug, en dat is dat wij onze rol van adviseur en partner in Nederland zelf laten zien en onze opinie geven over wat het economisch beleid in Nederland zou moeten zijn in het licht van het vormgegeven monetaire beleid voor heel Europa.

Naast Meb van Bakker heeft u Woe van Fase, straks Hoogduin. Wat is de werkverdeling?

Woe richt zich veel meer op fundamenteel onderzoek: hoe kijken we aan tegen de transmissieverschijnselen, wat is er mogelijkwijs veranderd, modellen worden ontwikkeld. Meb kijkt veel meer naar beleidsissues en dat heeft dus ook wel eens verdieping nodig, bijvoorbeeld hoe wij aankijken tegen toetreding van nieuwe landen. Meb houdt zich bezig met vier kernelementen: de eerste is voorbereiding van het monetair beleid, de tweede is structuur- en conjunctuuranalyses, ook voor de Nederlandse economie, de derde is financiële stabiliteit, dus alles wat met IMF te maken heeft, maar ook bijvoorbeeld de hypotheekontwikkeling in Nederland, huizenprijzen en de vierde afdeling coördineert voor de hele bank de voorbereidingen voor de ECB-vergaderingen. Zo zit het in elkaar. Bij Meb werken zo'n 60 mensen, bij Woe 30.

Tegen de tijd dat dit blad uitkomt zal in Tilburg Eijffinger oreren onder de intrigerende titel: 'Centrale Banken: van monopolisten naar concurrenten.' Dat zal op het werk van Woe slaan. Hoe staat het met de werkverdeling tussen de economische bureaus van de nationale centrale banken?

Het is er een klein beetje, maar ik vind dat het nog veel te weinig ontwikkeld is. Het stelsel zou veel nuttiger gebruikt kunnen worden in de zin dat er meer specialisatie is op basis van kracht die nationale centrale banken traditioneel hebben. Onze nationale centrale bank bijvoorbeeld heeft op een paar terreinen een enorme voorsprong ten opzichte van anderen en die wordt ook wel benut nu. We hebben een Europees economisch en monetair model dat uitstekend functioneert en volop wordt benut in Frankfurt. De Bundesbank heeft het helemaal niet, Banca d'Italia zit er dicht bij.

Die Nederlandse voorsprong, komt die nog voort uit de Holtrop/Kessler-traditie?

Meer uit de Tinbergen-traditie dan uit de Holtrop/Kessler-traditie, wat veel meer een uitwerking van een monetaire analyse was. Het gaat hier over economische modellering.

Welke sterke troeven hebben we nog meer?

Op het gebied van transmissiemechanismen, onderzoek naar de werking ervan, hebben we een hele goede wetenschappelijke traditie. Als de Bank of England erbij zou komen zou die een enorme expertise inbrengen op het gebied van financiële stabiliteit. Ik zou een groot voorstander zijn van wat sterkere specialisatie. Ik ben wel voorstander van wetenschappelijke competitie.

Bent u zelf wetenschapper of meer bestuurder? Bestuurder en beleidsmaker.

Aan Holtrop werden nooit vragen gesteld. Aan Zijlstra wel, maar die gaf geen antwoorden. Duisenberg roept zelf vragen op. Moet een centrale beleidsmaker niet een sfinx zijn?

Nee, niet in deze tijd.

'De effecten van misstappen en misinschattingen ... zijn inderdaad veel groter dan vroeger.'

Maar het gevaar van misinterpretatie is zo vreselijk groot, dan kan je nog beter niks zeggen.

Een sfinx creëert een enorme distantie. Ik denk niet dat dat nog past in deze tijd. Ik ben ook voor transparantie, ik geloof dat dat heel belangrijk is. Maar onder één voorwaarde, namelijk dat het niet leidt tot verwarring. Ik vind dat sommige vormen van transparantie zoals die worden gebezigd door de Bank of England verwarring kan opwekken in plaats van helderheid over wat je richting is in het monetaire beleid. Ik vind trouwens ook dat de ECB een van de meest transparante centrale banken is die we op deze aardbol kennen. En ook Greenspan wordt wel eens misgeïnterpreteerd, wat leidt tot volatiliteit, rare uitslagen op de aandelen- of kapitaalmarkt. Daar moet je mee leven.

Ligt u er wel eens wakker van?

Nee, niet letterlijk. Maar je tenen krommen wel eens.

Het is voor de spaarders wel erg verwarrend, zeker nu de werkerreinen van een FED en een IMF elkaar noodgedwongen zijn gaan overlappen?

Ervan wakker liggen is overdreven. Stel dat er een misinterpretatie is door een uitspraak van een centrale bankier of een managing director van het IMF, dan is dat vervelend en je krijgt rare uitslagen. Maar structureel hoeft dat niet van zulk een fundamentele betekenis te zijn als u nu suggereert. De een wint, de ander verliest en een volgende keer is het andersom.

Wat wel fundamenteel is, is dat bij zo'n sterk mondiaal geïntegreerde kapitaal- en geldmarkt verkeerd beleid zich zo genadeloos afstraft. Dat vind ik wel eng. Die uitspraken zijn vaak incidenten en de gevolgen zijn direct, maar beperkt. De effecten van misstappen en misinschattingen zoals van LTCM, en ook effecten van verkeerd beleid, zijn inderdaad veel groter dan vroeger. Dat stelt duidelijk eisen aan financiële stabiliteit en aan toezicht, dat is evident. Het stelt ook eisen aan veel meer internationaal overleg en contacten dan vroeger het geval was.

'... het beste is markten voor je te laten werken.'

Het marktmechanisme vergt dat er voldoende spelers zijn, anders werkt het niet. Als je nu in de financiële wereld een conglomeratvorming hebt waarbij zelfs een gigant als ING maar afziet van zakenbankieren, waar grote mondiaal opererende financiële instellingen onderling aan elkaar hangen, waar de diepte van de markt er niet meer is doordat het aantal partijen te klein is, komt het einde van het vrije kapitaalverkeer daarmee dan in zicht?

Banken houden natuurlijk hun intermediaire functie. Ik ben voorzitter van de deputy G-10 groep en wij zullen in januari een hele dikke studie publiceren over de gevolgen van financiële consolidatie voor monetair beleid, transmissie, betalingsverkeer, liquiditeit.

Licht u eens een tipje van die sluier op.

Wij zien geen indicaties dat een concentratie van het bankwezen tot een fundamenteel andere transmissie zou leiden in die zin dat daardoor het monetair beleid als het ware moeilijk, zo niet onmogelijk wordt gemaakt. Wij zien daar geen aanwijzingen voor. Voor wat betreft de geldmarkt: ik ben er niet van overtuigd dat het hebben van grote spelers of de concentratie van weinig hele grote spelers tot het opdrogen van liquiditeit zal leiden. Wat je wel hebt is kuddegedrag, dat door externe schokken die grote kolossen in dezelfde richting bewegen en dat kan natuurlijk hele sterke verstoringen teweeg brengen. Dat is absoluut waar. Maar wat is uw echte probleem?

Toezicht, monetaire aangelegenheden, IMF-aangelegenheden, dat zijn geen gescheiden compartimenten meer. In de hele wereld zijn er minder dan 100 mensen die het hele wereldgeldstelsel moeten schragen.

De wezenlijke voorwaarde naar mijn stellige overtuiging, en dat is geen horatio pro domo, is dat de bewaking van financiële stabiliteit en de bewaking van monetaire stabiliteit heel nauw moeten samenwerken. De meest optimale vorm daarvan is om ze in één huis te stoppen. Zoals hier bij DNB, of bij de FED. Dat vind ik een wezenlijke voorwaarde, gegeven deze ontwikkelingen, voor de komende periode.

De Haan en Eijffinger pleiten in het licht van de Buiters-Issing discussie dan voor wat tweeslachtigheid: de schragers moeten in hun strategie absoluut duidelijk zijn, maar kunnen in hun tactiek best marktpartijen ook gewoon op de blaren laten zitten.

Ja, dat vind ik ook, maar er is niets te winnen met de markten op het verkeerde been zetten, het beste is markten voor je te laten werken.

De bewakers van financiële stabiliteit en van monetaire stabiliteit in één huis én een mondiale centrale bank?

Dat zou een sprong in het duister zijn. Zoals ik er nu tegenaan kijk is het veel crucialer dat we nu zorgen dat de verbindingen tussen die landen heel goed zijn, met het IMF als cruciale instelling. Naarmate je zou komen tot één instelling, creëer je een nieuwe bureaucratie met alleen maar meer problemen dan je oplost. Wij hebben hele intensieve contacten met de Amerikanen omdat ons bankwezen daar zeer actief is, en dat is denk ik de formule. Ik heb onlangs als voorzitter van een eurogroep daar een rapport over gepubliceerd, over de toekomst van het bewaken van financiële stabiliteit in Europa. Daar zijn we ook tot die conclusie gekomen: nauwe samenwerking, zorgen dat er goede informatiestromen en coördinatiemechanismen zijn, dat is het antwoord.

Had u toen u ging studeren al de fantasie van de polderjongen die mondiaal ging rentmeesteren?

Nee, ik was toen nog zeer sterk georiënteerd op het nationale economische beleid, openbare financiën en zo. In de geest van de maakbare samenleving, een gevoel dat toen toch heel sterk heerste. Mijn vader was een AR-man en dat heb ik wel meegekregen, en op een gegeven moment gecombineerd met affiniteit met de sociaal-democratie. Maar de einder lag toen nog dichtbij. ❖

Amsterdam, 8 december 2000

*Drs. R.D. Gunther
Drs. J.J.M. Schipper*